Татарстан Республикасы
ЗАКОНЫ

Хосусый детектив эшчәнлек һәм саклау эшчәнлеге турында

Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә әлеге Законның максаты Татарстан Республикасы территориясендә гражданнарның, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең һәм оешмаларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен шартнамә нигезендә түләүле һәрьяклы яклаудан гыйбарәт.

I бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Хосусый детектив эшчәнлек һәм саклау эшчәнлеге

Әлеге Законда хосусый детектив эшчәнлек һәм саклау эшчәнлеге Татарстан Республикасы эчке эшләр органнарының махсус рөхсәте (лицензиясе) булган субъектлар тарафыннан физик һәм юридик затларга үз клиентларының законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау максатларында шартнамә нигезендә түләүле хезмәт күрсәтү буларак билгеләнә. Хосусый детектив эшчәнлек белән шөгыльләнүче гражданнарның закон белән дәүләт органнары компентенциясенә кертелгән оператив - эзләү гамәлләрен башкарырга хокуклары юк. Хокук саклау органнары хезмәткәрләренең хокукый статусын беркетүче законнар детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген гамәлгә ашыручы гражданнарга кагылмый.

2 статья. Төп төшенчәләр

Әлеге Законда түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

хосусый саклау эшчәнлеге - билгеләнгән тәртиптә теркәлгән һәм Татарстан Республикасы эчке эшләр органнары тарафыннан бирелгән тиешле лицензияләре булган юридик затларның үз клиентларының законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау максатларында шартнамә нигезендә түләүле саклау хезмәтләре күрсәтү ул;

хосусый детектив эшчәнлек - билгеләнгән тәртиптә теркәлгән һәм эчке эшләр органнары тарафыннан бирелгән махсус лицензияләре булган юридик һәм (яисә) физик затларның үз клиентларының законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау максатларында шартнамә нигезендә түләүле детектив хезмәтләре күрсәтү ул;

хосусый саклау оешмасы - әлеге Законның 6 статьясында каралган саклау хезмәтләре күрсәтү өчен хуҗалык ширкәте яисә җәмгыяте рәвешендә гамәлгә куелучы оешма ул;

юридик затның иминлек хезмәте - юридик затның үз иминлеген тәэмин итү мәнфәгатьләрендә саклау-детектив хезмәтләре күрсәтү өчен төзелүче аерымланган бүлекчәсе ул;

хосусый сакчы - хосусый саклау эшчәнлегенә законда билгеләнгән тәртиптә лицензия алган һәм хосусый саклау оешмасында яисә юридик зат иминлеге хезмәтендә эшләүче зат ул;

хосусый детектив - хосусый детектив эшчәнлеккә законда билгеләнгән тәртиптә лицензия алган һәм хосусый детектив оешмада, юридик затның иминлеге хезмәтендә эшләүче яисә юридик зат барлыкка китермичә генә эшкуарлык эшчәнлеге белән шөгыльләнүче зат ул;

тән сакчысы - шартнамә нигезендә гражданнарның гомерен һәм сәламәтлеген саклаучы хосусый сакчы ул;

301

саклана торган объектлар - хокукка каршы гамәлләрдән якланырга тиешле биналар, төзелмәләр, корылмалар, транспорт чаралары, башка төрле мөлкәт, шулай ук территорияләр ул;

саклау гамәлләре - саклана торган объектларның һәм гражданнарның иминлеген тәэмин итү гамәлләре бергәлеге ул;

пропуск режимы - затларның һәм транспорт чараларының саклана торган объектка контрольсез үтеп керү, аннан чыгу, шулай ук аңа матди байлыкларны рөхсәтсез кертү, аннан алып чыгу, транспортта кертү һәм чыгару мөмкинлеген булдырмый калырлык гамәлләр һәм кагыйдәләр бергәлеге ул;

объект эчендәге режим - матди байлыкларның сакланышын тәэмин итүгә юнәлдерелгән эчке хезмәт тәртибенең һәм янгын куркынычсызлыгының куелган таләпләрен саклана торган объекттагы затлар тарафыннан үтәү тәртибен билгеләүче гамәлләр һәм кагыйдәләр бергәлеге ул.

3 статья. Хосусый саклау эшчәнлеге һәм детектив эшчәнлек бурычлары

Хосусый саклау эшчәнлегенең һәм детектив эшчәнлегенең бурычлары түбәндәгеләр була:

юридик һәм физик затларга законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау максатларында шартнамә нигезендә түләүле хезмәт күрсәтү;

гражданнарның гомеренә һәм сәламәтлегенә, юридик һәм физик затларның милкенә карата хокукка каршы гамәлләр кылудан саклау;

саклана торган объектлар территориясендә пропуск режимын гамәлгә ашыру, хокук бозуларны кисәтү һәм булдырмый калу;

һәлакәтләр, афәтләр, янгыннар, табигый бәла-казалар вакытында һәм башка гадәттән тыш хәлләрдә кешеләрне коткару,

аларга табибкә кадәр үк ярдәм күрсәтү, шулай ук караучысыз калган мөлкәтне саклау буенча кичектергесез гамәлләрдә катнашу.

4 статья. Хосусый саклау эшчәнлегенең һәм детектив эшчәнлекнең принциплары

Хосусый саклау эшчәнлеге һәм детектив эшчәнлек законлылык, гуманизм, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекен үтәү, яклау, хөрмәт итү принциплары нигезендә тормышка ашырыла.

5 статья. Хосусый детектив эшчәнлекнең һәм саклау эшчәнлегенең хокукый нигезе

Хосусый детектив эшчәнлекнең һәм саклау эшчәнлегенең хокукый нигезен Татарстан Республикасы Конституциясе, әлеге Закон һәм Татарстан Республикасы территориясендә гамәлдә булган башка закон актлары тәшкил итә.

6 статья. Хосусый саклау эшчәнлегенең һәм детектив эшчәнлекнең төрләре

Татарстан Республикасы территориясендә җинаятьчеләрне эзләү хезмәтләренең әлеге Закон нигезендә түбәндәге төрләре рөхсәт ителә:

1) процесста катнашучылар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә граждани эшләр буенча белешмәләр җыю;

2) базарны өйрәнү, рәсми сөйләшүләр өчен мәгълүмат җыю, ышанычсыз рәсми партнерларны ачыклау;

3) фирма тамгаларын һәм исемнәрен эшкуарлык эшчәнлегендә хокукка каршы файдалану, намуссыз конкуренция, шулай ук коммерция серен тәшкил итүче мәгълүматларны фаш итү хәлләрен билгеләү;

4) аерым гражданнарның язма ризалыклары буенча алар белән хезмәт контрактлары яисә башка төрле контрактлар төзегәндә биографияләренә кагылышлы һәм шәхесне характерлый торган бүтән мәгълүматларны ачыклау;

5) хәбәрсез югалган гражданнарны эзләү;

6) гражданнарның яисә предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларнын югалган мөлкәтен, шул исәптән документларын да эзләү;

7) процесста катнашучылар белән төзелгән шартнамәләр нигезендә җинаять эшләре буенча белешмәләр җыю. Шундый белешмәләр җыю турында клиент белән контракт төзегән мизгелдән бер тәүлек эчендә хосусый детектив алдан сорашып белүче затка, тикшерүчегә, прокурорга яки әлеге җинаять эшен алып баручы судка бу хакта язмача хәбәр итәргә тиеш.

Татарстан Республикасы территориясендә саклау хезмәтләренең әлеге Закон нигезендә түбәндәге төрләрен күрсәтү рөхсәт ителә:

1) гражданнарның гомерен һәм сәламәтлеген яклау;

2) милекчеләрнең мөлкәтен, шул исәптән транспортировкалаганда саклау;

3) саклана торган объектларда һәм территорияләрдә контроль-пропуск режимын тормышка ашыру;

4) түбәндәге эш төрләрен башкарырга лицензия булганда, янгыннан саклау сигнализациясе чараларын проектлаштыру, монтажлау һәм алардан файдаланганда хезмәт күрсәтү;

5) клиентларга хокукка каршы гамәл кылулардан хокукый яклау мәсьәләләре буенча консультация бирү һәм тәкъдимнәр әзерләү;

6) массакүләм гамәлләр үткәрелә торган урыннарда түләүсез яисә шартнамә нигезендә хокук тәртибен тәэмин итү;

7) мәгълүматларны яклау системаларын проектлаштыру, монтажлау һәм алардан файдаланганда хезмәт күрсәтү.

2 бүлек. Детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларның хокук саклау органнары белән үзара мөнәсәбәтләре

7 статья. Детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларның хокук саклау органнары белән үзара мөнәсәбәтләре юнәлешләре

Татарстан Республикасының хокук саклау органнары детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген башкаручы оешмаларга, тапшыру өчен санкцияләнгән мәгълүматларның исемлеген, аларны бирү тәртибен һәм алардан санкцияләнмәгән килеш файдаланган өчен җаваплылыкны билгеләп, түләүсез һәм түләүле мәгълүмати ярдәм һәм башка төрле ярдәмне оештыра алалар. Эчке эшләр органнары детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген башкаручы оешмаларга кирәк очракта алар эшчәнлек алып баручы районнарда җинаятьчелекнең торышын характерлаучы күзәтүләр, юнәлеш бирүче сводкалар, белешмәләр җибәрәләр.

Хокук саклау органнары табигый бәла-казалар, массакүләм чуалышлар, аеруча куркыныч җинаятьчеләрне эзләү белән бәйле гадәттән тыш хәлләрдә эш итүләр турындагы гамәлләрнең үрнәк планнарына детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тормышка ашыручы оешмаларның үзара хезмәттәшлеге мәсьәләләрен кертә алалар. Хокук саклау органнары хәбәрсез югалганнарны һәм яшеренүче җинаятьчеләрне эзләгәндә, аларның үзләре саклый торган объектларда һәм территорияләрдә күренү ихтималын исәпкә алып, хосусый детективларны һәм сакчыларны, аларның җитәкчеләре белән килешеп, җәлеп итәләр.

Детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген башкара торган оешмаларның финанс-хуҗалык эшенә, законнарда билгеләнгән нигезләрдән гайре, бернинди дә дәүләт органнары һәм башка төрле органнар катнаша алмыйлар.

8 статья. Детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген башкаручы оешмаларның җәмәгатьчелек тәртибен саклауда катнашулары

Мәдәни, спорт гамәлләре һәм башка төрле гамәлләр уздырганда, хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген башкаручы оешмаларга, хокук саклау органнары белән килешеп, хокук тәртибен саклауны тәэмин итүдә хокук саклау органнарына түләүсез йә түләүле ярдәм итү хокукы бирелә.

3 бүлек. Хосусый детектив эшчәнлек

9 статья. Хосусый детектив

Татарстан Республикасының 21 яшькә житкән, хосусый детектив эшчәнлеккә законда билгеләнгән тәртиптә лицензия алган һәм әлеге Законның 6 статьясындагы беренче өлешендә каралган хезмәтләрне күрсәтүче гражданы хосусый детектив дип таныла. Детектив эшчәнлек хосусый детективның төп шөгыле булырга тиеш, аны дәүләт хезмәте йә иҗтимагый берләшмәләрдә сайланып куела торган түләүле эш белән бергә алып бару рөхсәт ителми.

10 статья. Хосусый детективларның гамәлләре

Детектив эшчәнлекне башкарганда, әлеге Законның 6 статьясындагы беренче өлешендә санап үтелгән хезмәтләрне күрсәтү максатларында, кирәкле мәгълүмат алу өчен гражданнардан һәм урындагы затлардан аларның ризалыгы белән телдән сорашу уздыру, белешмәләр юнәлтү, хуҗаларының ризалыгы белән аларның әйберләрен һәм документларын өйрәнү, корылмаларны, биналарны һәм башка объектларны тышкы яктан карап чыгу, күзәтү рөхсәт

ителә. Хосусый детектив эшчәнлек барышында видео- һәм аудиоязмалар, кинога һәм фотога төшерүләр, гражданнарның гомеренә һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китермәслек техник һәм башка төрле чараларны, шулай ук оператив радио- һәм телефон элемтәләре чараларын куллану рөхсәт ителә.

Хосусый детективларларның үз гомерләренә һәм сәламәтлекләренә куркыныч янауга бәйле хезмәт күрсәтүләр кирәк булганда, махсус чаралар куллану рөхсәт ителә, аларның төрләре, аларны сатып алу, исәпкә алу, саклау һәм үзең белән йөртү тәртибен Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели.

11 статья. Хосусый детектив эшчәнлеккә лицензия бирү

Татарстан Республикасы территориясендә юридик һәм физик затларга хосусый детектив эшчәнлеккә лицензияләр бирү аларның дәүләт теркәве урыны буенча эчке эшләрнең тиешле органы тарафыннан башкарыла.

Хосусый детектив булып эшләргә лицензия алуны дәгъвалаучы граждан тиешле эчке эшләр органына түбәндәге документларны шәхсән үзе тапшырырга тиеш:

- анкета;
- фотографияләр;
- сәламәтлек турында медицина белешмәсе;
- гражданлыгын раслаучы документлар;
- юридик белеме булуын яки хосусый детектив булып эшләү өчен махсус әзерлек үткәнлеген йә тикшерү яисә оператив бүлекчәләрдә кимендә өч ел эш стажы барлыгын раслаучы документлар;
- махсус чаралар, элемтә чаралары һәм башка төрле техник чаралар кирәклеге һәм аларны кулланырга ниятләве турындагы белешмәләр;

- әгәр хезмәт итүе утлы коралларны куллануга бәйле булса, хәрбиләштерелгән дәүләт оешмаларында хезмәт итүен раслаучы документлар.

Эчке эшләр органнары лицензия бирү турындагы карар чыгару өчен тапшырылган кирәкле документларда бәян ителгән белешмәләрнең дөреслеген тикшерергә хаклы, шул исәптән лицензия алырга дәгъвалаучы граждан белән әңгәмә үткәрү юлы белән дә.

Лицензия түбәндәгеләргә бирелми:

1) 21 яшькә житмәгән гражданнарга;

2) сәламәтлек саклау органнарында психик авыру, алкоголизм һәм наркоманлык буенча исәптә торучы гражданнарга;

3) алдан исәпләп кылынган жинаять өчен хөкем ителгән гражданнарга;

4) жинаять кылуда гаепләнүче гражданнарга, аларның гаеплелеге турындагы мәсьәләне законда билгеләнгән тәртиптә хәл иткәнчегә кадәр;

5) яман аты чыгу аркасында дәүләт хезмәтеннән, суд органнарыннан, прокуратура органнарыннан һәм башка хокук саклау органнарыннан эштән жибәрелгән гражданнарга;

6) хокук саклау органнарының хосусый детектив эшчәнлеген һәм саклау эшчәнлеген тикшереп торучы элеккеге хезмәткәрләренә, әгәр аларның эштән азат ителүләренә бер ел үтмәгән булса.

Хосусый детектив булып эшләү өчен лицензия аны алырга дәгъвалаучы гражданның гариза биргән көненнән бер ай эчендә Татарстан Республикасы эчке эшләр органы тарафыннан өч елга бирелә һәм ул индивидуаль хосусый детектив оешманы юстиция органнарында дәүләт теркәвенә алу өчен яисә хосусый детективлар оешмасы белән хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү өчен нигез була. Лицензияләр биргән өчен жыемнар түләү тәртибе һәм күләме Татарстан Республикасы Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

Лицензия бирүдән баш тарткан очракта, гариза җибәргән гражданга, эчке эшләр органы, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш. Бу карарга яисә гаризаны карау вакытын бозуга карата эчке эшләрнең югарырак органына яки судка шикаять белдерелергә мөмкин. Хосусый детектив булып эшләү өчен лицензия алган гражданга тиешле эчке эшләр органы тарафыннан бер үк вакытта аның шәхесен таныклаучы мәгълүм үрнәктәге документ бирелә.

12 статья. Хосусый детектив эшчәнлеге өлкәсендә чикләүләр

Хосусый детективларга түбәндәгеләр тыела:

1) әзерләнә торган яисә кылынган җинаятьләр турында мәгълүм булган фактларны хокук саклау органнарыннан яшереп калу;

2) үзен хокук саклау органнары хезмәткәре итеп күрсәтү;

3) урындагы тиешле затларның яисә хосусый затларның язма ризалыгыннан башка хезмәт биналарында яки башка төрле биналарда видео- һәм аудиоязмалар, фотога һәм кинога төшерү;

4) гражданнарның хокукларына һәм ирегенә зыян салырлык гамәлләр кылу;

5) гражданнарның гомерен, сәламәтлеген, намусын, абруен һәм мөлкәтен куркыныч астына куярлык гамәлләр кылу;

6) материалларны фальсификацияләү яисә клиентны ялгыш юлга кертү;

7) җыелган мәгълүматны фаш итү, аны клиентның мәнфәгатьләренә каршы яисә өченче зат мәнфәгатьләрендә куллану;

8) үз лицензиясен башка затларга файдаланырга биреп тору;

9) аерым затларның шәхси тормышына, сәяси һәм дини инануларына бәйле белешмәләр җыю;

10) хокук саклау органнары, дәүләт хакимияте һәм идарәсе органнары хезмәткәрләренә карата аларның шәхси тормышына бәйле

белешмәләр, шулай ук граждан һәм җинаять эшләренә бәйле белешмәләр җыю.

Хосусый детективның хат язышуларның, телефоннан сөйләшүләрнең, телеграф хәбәрләренең һәм башка төр хәбәрләрнең яшеренлеген ачуга йә яки шәхеснең кагылгысызлык гарантиясен бозуга бәйле гамәлләре өчен законда билгеләнгән җаваплылык карала.

13 статья. Хосусый детектив оешма белән клиент арасында шартнамә

Хосусый детектив оешма үзенең һәр клиенты белән хезмәт күрсәтү турында язма шартнамә төзергә тиеш, анда килешүче яклар турында белешмәләр бирелергә, шул исәптән лицензиянең номеры һәм ул бирелгән дата, йөкләмәнең эчтәлеге, аны үтәү вакыты, акчалата чыгымнарның һәм хезмәт күрсәтүләр өчен гонорарның якынча суммасы, һәр якның җаваплылык дәрәҗәсе, шартнамәне төзү датасы күрсәтелергә тиеш.

Яклар арасында конфиденциаль нигездә шартнамәнең барлык пунктлары буенча килешүгә ирешелсә һәм ул әлеге статьяның беренче өлешендә билгеләнгән барлык шартларны үтәп тутырылган булса, шартнамә төзелгән дип санала.

Шартнамәдә хосусый детектив оешманың үз клиентына башкарылган эш нәтиҗәләре турында язма хисабын биреп бару карала, ул хисапта клиентны кызыксындырган төп сорауларга шартнамә нигезендә җаваплар булырга тиеш. Хосусый детектив оешманың гонорары һәм чыгымнары турында төгәл исәп-хисап хисапка кушылып бирелә. Хисапның күчермәсе предприятие архивында өч ел дәвамында сакланырга тиеш.

Хосусый детектив оешма һәм аның хезмәтләреннән файдаланучы клиент арасында төзелгән шартнамәдә билгеләнгән хезмәт күрсәтүләр

өчен исәп-хисаплар буенча һәм башка нигезләрдәге бәхәсләр суд тәртибендә карала.

14 статья. Хосусый детектив эшчәнлеккә лицензияләрнең гамәлдә булу вакытын озайту һәм аны юкка чыгару

Хосусый детективлар һәм хосусый детектив оешмалар лицензиянең гамәлдә булуын вакытында озайтырга, шулай ук лицензияне биргән органның норматив-хокукый актлары белән билгеләнгән хосусый детектив эшчәнлек турындагы нигезләмәләрнең үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне шул органның таләбе буенча аңа бирергә тиешләр. Лицензия аның гамәлдә булу вакыты чыгарга бер ай кала мөрәҗәгать итүченең үтенечнамәсе буенча 5 елга озайтыла.

Лицензия биргән орган аны түбәндәге очракларда юкка чыгарырга хокуклы:

- хосусый детектив (хосусый детектив оешма) әлеге Законда каралган таләпләрне, шулай ук Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының аларның эшчәнлегенең хокукый нигезен тәшкил итүче башка законнары нигезләмәләрен һәм башка төрле норматив-хокукый актларын бозганда йә үтәмәгәндә;

- лицензия бирү өчен нигез булган тапшырылган документларда ялган мәгълүматлар табылганда;

- хокукка каршы детектив хезмәтләре күрсәткәндә;

- юридик зат яки иминлек хезмәте бетерелгәндә;

- лицензияне башка юридик затка тапшырганда;

- лицензиянең гамәлдә булу вакытын озайту турында вакытында мөрәҗәгать итмичә, ул гамәлдән чыгарылса;

- хосусый детективка карата гаепләү карары закон көченә кергәндә;

- лицензиядән ихтыярый баш тартканда.

Хосусый детективка карата гаепләү карары чыгарылган очраклардан гайре, лицензияне юкка чыгару турындагы карарны эчке эшләр органы лицензия хуҗасын алдан язмача кисәткәннән соң гына кабул итә. Кисәтүдә кайсы хокукый нормаларның һәм кагыйдәләрнең бозылуы яки тиешенчә үтәлмәве күрсәтелә, шулай ук ясалган хокук бозуларны төзәтү өчен вакыт билгеләнә.

Ихтыярый баш тарткан очраклардан гайре, лицензияне юкка чыгарганда, аны юкка чыгарган көннән башлап өч ел үткәннән соң аны алу өчен кабат мөрәҗәгать итәргә мөмкин. Лицензияне юкка чыгаруның законлылыгы суд тарафыннан билгеләнгән очракта, суд карары чыгарылган көннән башлап өч ел үткәннән соң аны алу өчен кабат мөрәҗәгать итәргә мөмкин.

15 статья. Лицензиянең гамәли чикләре

Лицензия Татарстан Республикасы чикләрендә, аерымланган административ район йә шәһәр чикләрендә хосусый детектив йә саклау эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен гариза бирелгән көннән соң бер ел эчендә Татарстан Республикасының эчке эшләр органы тарафыннан өч елга бирелә. Лицензияләр биргән өчен җыемнар алу тәртибе һәм күләмнәре Татарстан Республикасы Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

4 бүлек. Хосусый саклау эшчәнлеге

16 статья. Саклау өлкәсендә хезмәт күрсәтүләр

Саклау өлкәсендә әлеге Законның 6 статьясындагы 2 өлешендә санап кителгән хезмәтләрне күрсәтү, бары тик аларны башкару өчен махсус гамәлгә куелган оешмаларга гына, рөхсәт ителә.

Оешмаларның саклау эшчәнлеге Россия Федерациясе Хөкүмәтенең һәм Татарстан Республикасы Хөкүмәтенең карарлары нигезендә дәүләт саклавында булырга тиешле объектларга кагылмый. Саклау оешмаларына төрле милек рәвешләрендәге, шул исәптән дәүләт милкендәге мөлкәтләрне коралланып сакларга, шулай ук гражданнарның гомеренә һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерми торган техник һәм башка төрле чаралардан, оператив радио һәм телефон элемтәсе чараларыннан файдаланырга рөхсәт ителә. Хосусый саклау оешмалары житәкчеләре, шулай ук әлеге оешмаларның шушы Законның 6 статьясындагы 2 өлешендә санап кителгән хезмәтләрне күрсәтүче хезмәткәрләре (алга таба - сакчылар) хосусый детектив эшчәнлек өчен билгеләнгән тәртиптә лицензия алырга тиешләр, моның өчен әлеге Законның 11 статьясында (җиденче абзацыннан гайре), күрсәтелгән документларны бирергә тиешләр, болардан тыш, ул затлар сакчы булып эшләү өчен махсус әзерлек узуларын раслый торган йә эчке эшләр органнарында яисә иминлек органнарында кимендә өч ел эш стажы булуын раслый торган документлар бирәләр.

Сакчылар хосусый саклау предприятиесенең формасын киеп, эш урыны буенча теркәлү номеры куелган һәм саклау оешмасының исеме язылган күкрәк тамгасы тагып йөрергә тиешләр. Форманың үрнәге Татарстан Республикасы эчке эшләр органнары белән килештерелергә тиеш.

Саклау оешмалары җитәкчеләренә, шулай ук ул оешмаларның хезмәткәрләренә саклау эшчәнлеге белән бер үк вакытта дәүләт хезмәтендә эшләү йә иҗтимагый берләшмәләрдә сайланып куела торган түләүле эштә эшләү рөхсәт ителми.

Хосусый саклау эшчәнлегенә әлеге Законның 12 статьясында билгеләнгән чикләүләр кагыла.

17 статья. Хосусый саклау оешмаларына, шулай ук юридик затларның иминлек хезмәтләренә лицензия бирү

Хосусый саклау оешмаларына, шулай ук юридик затларның иминлек хезмәтләренә эшчәнлек алып бару өчен лицензияләр бирү аларның дәүләт теркәве урыны буенча тиешле эчке эшләр органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Юридик затнын җитәкчесе лицензия алу өчен эчке эшләр органына түбәндәгеләрне тапшыра:

1) оешманың тулы исеме һәм оештыру—хокукый рәвеше, аның юридик адресы, банк исеме һәм исәп-хисап счетының номеры күрсәтелгән гариза;

2) дәүләт теркәве турындагы таныклыкның һәм гамәлгә кую документларынын нотариуста таныкланган күчермәсе;

3) салым инспекциясендә исәпкә куелу турында белешмә;

4) эшчәнлек юнәлешләре турында, персоналның фаразланган саны, корал һәм махсус чараларга, техник яисә башка төрле чараларга ихтыяҗлар турында белешмәләр күрсәтелгән аңлатма язуы;

5) билгеләнгән лицензия җыемын түләү турында квитанция.

Юридик затнын иминлек хезмәтен теркәү өчен иминлек хезмәте уставы һәм иминлек хезмәте уставын килештерү мөмкинлеге турында эчке эшләр органы бәяләмәсе өстәмә рәвештә тапшырыла.

Дәүләтнен хәрбиләштерелгән оешмаларында кимендә өч ел хезмәт иткән, хезмәтләре сакчылар әзерләү буенча уку йортларында укымыйча утлы корал куллануга бәйле булган һәм уңай сәбәпләр нигезендә хезмәттән азат ителгән офицерларга лицензия бирү рөхсәт ителә.

Хосусый саклау оешмасы җитәкчесенен югары белемле булуы мәҗбүри.

Лицензия бирүдән баш тарткан очракта эчке эшләр органы, баш тартуның сәбәпләрен күрсәтеп, мөрәҗәгать итүчегә язмача хәбәр итәргә тиеш. Бу карарга яисә гаризаны карау вакытын бозуга карата югарырак эчке эшләр органына яисә судка шикаять белдерергә мөмкин.

Хосусый саклау оешмалары тарафыннан стажер итеп алынучы гражданнар лицензияләнергә тиеш түгел. Стажировка чоры 6 айдан да артык була алмый.

18 статья. Хосусый сакчының хокуклары

Хосусый сакчы саклана торган объектның иминлеген тәэмин итү максатларында түбәндәгеләргә хокуклы:

1) саклана торган объектның иминлеген тәэмин итүгә бәйле рәвештә гражданнардан үзенең законлы күрсәтмәләрен үтәүләрен таләп итәргә;

2) саклана торган объектларда шартнамәдә каралган очракларда гражданнарның документларын тикшерергә, әйберләрен, транспорт чараларын карап чыгарга;

3) хокук бозучыларга карата законда билгеләнгән тәртиптә хезмәт коралы, махсус чаралар кулланырга;

4) саклана торган объектларга, шулай ук саклаучы затларга карата хокукка каршы гамәл кылган затларны хокук бозган урында тоткарларга һәм кичекмәстән эчке эшләр органнарына тапшырырга.

Хосусый сакчының гражданнарның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен бозуы законда билгеләнгән җаваплылыкка китерә. Сакчыларга җинаятьчеләрне эзләү ысулларын куллану тыела.

5 бүлек. Юридик затның иминлек хезмәте

19 статья. Юридик затның иминлек хезмәте

Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан оешмалар, милек рәвешләренә карамастан, юридик затның шәхси иминлеген тәэмин итү ихтыяжларында детектив-саклау хезмәте күрсәтү, агымдагы һәм исәп-хисап счетларын ачу хокукы белән, юридик затның аерым бүлекчәләрен (алга таба - иминлек хезмәте) гамәлгә куя алалар. Иминлек хезмәте житәкчесе һәм персоналы әлеге Закон нигезләмәләре нигезендә лицензия алырга тиеш. Лицензия бирүдән, аның гамәлдә булу вакытын озайтудан баш тарту, лицензияне юкка чыгару һәм эчке эшләр органнарының карарларына шикаять белдерү хосусый детектив эшчәнлек өчен әлеге Законда билгеләнгән тәртиптә башкарыла. Иминлек хезмәте үз предприятиесенен иминлеген тәэмин итүгә бәйле булмаган хезмәтләр күрсәтмәскә тиеш.

6 бүлек. Саклау-детектив ассоцияцияләре төзү

20 статья. Катнаш детектив-саклау эшчәнлеге

Хосусый саклау оешмаларына һәм хосусый детективлар оешмаларына детектив-саклау эшчәнлеген тормышка ашыру өчен, үзләренең мөстәкыйльлеген һәм юридик зат хокукларын саклаган хәлдә, шартнамә нигезендә ассоциацияләр төзергә рөхсәт ителә.

316

21 статья. Хосусый детектив-саклау оешмалары ассоциацияләренең норматив-хокукый актлар әзерләүдә катнашулары

Үз эшчәнлекләрен жайга салу өчен, үзләренең юридик һәм мөлкәти һәм башка төрле хокукларын яклау өчен ихтыярый нигездә төзелгән хосусый детектив-саклау оешмалары ассоциацияләре хосусый сакчыларның һәм хосусый детективларның мәнфәгатьләренә кагылучы Татарстан Республикасы закон проектларын һәм Татарстан Республикасының башка норматив актларын әзерләүдә катнашалар.

7 бүлек. Хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген башкарганда махсус чаралар һәм утлы корал куллану

22 статья. Махсус чараларны куллану кагыйдәләре

Хосусый детективлар һәм сакчылар эчке эшләр органнары өчен билгеләнгән кагыйдәләр нигезендә махсус чаралар кулланырга хокуклы.

Хосусый детективлар һәм сакчылар түбәндәге очракларда махсус чаралар кулланырга хокуклы:

1) үзләренең гомеренә һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч яный торган һөжүмгә каршы тору өчен;

2) үзләре саклый торган милеккә карата жинаять кылуны булдырмаска тырышканда хокук бозучы физик каршылык күрсәтсә.

Хосусый детективның, сакчының гомеренә һәм сәламәтлегенә яисә саклана торган мөлкәтнен иминлегенә куркыныч янарлык итеп коралды каршылык күрсәтелү, төркем-төркем яки башкача һөжүм итү очракларыннан тыш, йөклелеге сизелеп торган хатыннарга, инвалидлык билгеләре ачыктан-ачык күренеп торган затларга һәм балигъ булмаганнарга карата масхус чаралар куллану тыела.

23 статья. Утлы корал куллану кагыйдәләре

Сакчы түбәндәге очракларда утлы корал кулланырга хокуклы:

1) анын гомеренә турыдан-туры куркыныч янаганда, һөжүмне кире кагу өчен;

2) саклана торган милеккә кораллы яки төркем-төркем һөжүм итүне кире кагу өчен;

3) корал кулланырга ниятләве турында (һавага атып) кисәтү өчен, шулай ук тревога сигналы яки ярдәм сорап сигнал бирү өчен.

Әгәр кораллы каршылык күрсәтмәсәләр, сакчынын гомеренә яки ул саклый торган милекнен иминлегенә куркыныч янарлык итеп, кораллы яки төркем-төркем һөжүм итү очракларыннан тыш, хатын-кызларга, инвалидлык билгеләре ачыктан-ачык күренеп торган затларга, ничә яшьтә булулары күренеп торган яисә сакчыга билгеле булган балигъ булмаганнарга карата, шулай ук халык күпләп җыелып торган урында утлы корал куллану аркасында чит затларга зыян килерлек булганда, утлы корал куллану тыела.

Утлы корал кулланган һәр очрак турында сакчы корал куллану урыны буенча эчке эшләр органына кичекмәстән хәбәр итәргә тиеш.

8 бүлек. Хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тикшереп һәм күзәтеп тору

24 статья. Хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тикшереп һәм күзәтеп тору

Татарстан Республикасы территориясендә хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тикшереп торуны Татарстан Республикасы эчке эшләр министрлыгы башкара.

Хосусый детектив һәм саклау оешмалары, иминлек хезмәтләре эшчәнлеген тикшереп торырга вәкаләтле урындагы затлар алардан үз компетенциясе чикләрендә тиешле документлар бирүләрен таләп

8 бүлек. Хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тикшереп һәм күзәтеп тору

24 статья. Хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тикшереп һәм күзәтеп тору

Татарстан Республикасы территориясендә хосусый детектив эшчәнлекне һәм саклау эшчәнлеген тикшереп торуны Татарстан Республикасы эчке эшләр министрлыгы башкара.

Хосусый детектив һәм саклау оешмалары, иминлек хезмәтләре эшчәнлеген тикшереп торырга вәкаләтле урындагы затлар алардан үз компетенциясе чикләрендә тиешле документлар бирүләрен таләп итәргә һәм тикшерү вазыйфаларын башкару өчен кирәкле мәгълүматларны телдән яки язма рәвештә алырга хокуклы.

Әлеге Законның үтәлешен Татарстан Республикасы Прокуратурасы күзәтеп тора.

9 бүлек. Законсыз рәвештә детектив һәм саклау оешмалары төзегән өчен җаваплылык

25 статья. Законсыз рәвештә детектив һәм саклау оешмалары төзегән өчен җаваплылык

Әлеге Законда каралмаган детектив һәм саклау оешмаларын, иминлек хезмәтләрен төзү яки аларның эшчәнлеге әлеге Закон нигезендә җаваплылыкка китерә.

26 статья. Әлеге Законны гамәлгә кертү

Әлеге Законны басылып чыккан көненнән гамәлгә кертергә.

Татарстан Республикасы
Президенты — М.Шәймиев

Казан шәһәре,
1998 елның 25 ноябре
№ 1873